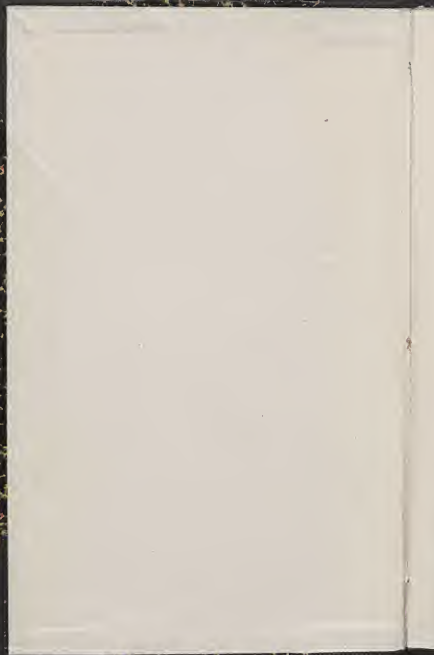
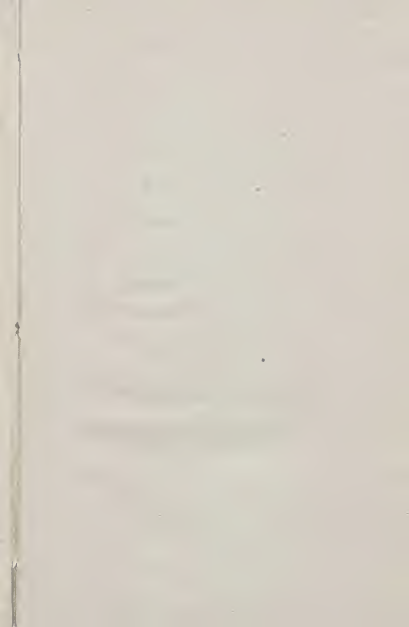
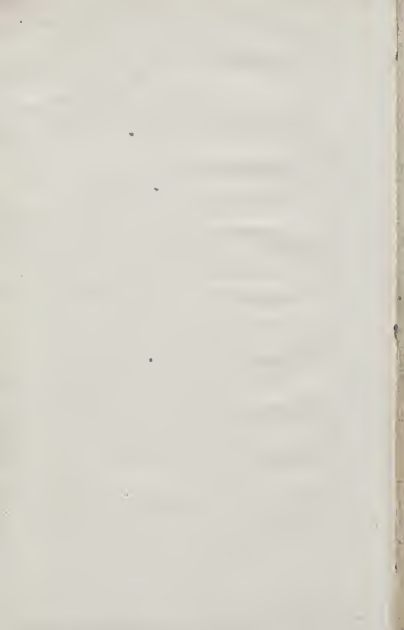

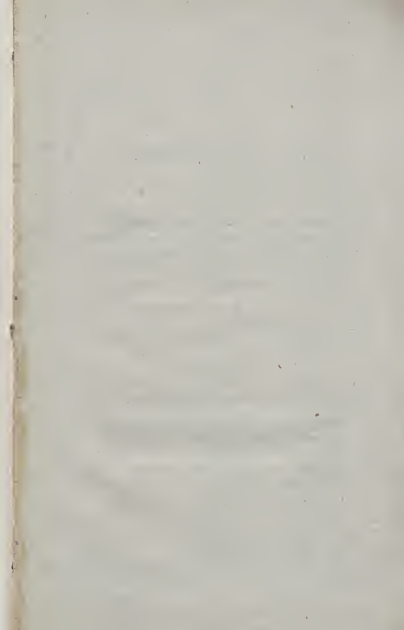
Eyvindr Skáldaspillir
Hakon den Godes
Minde-Sang.

Kbh. 1817

819.1

Eyv

Hakon den Godes
M i n d e s S a n g

af

Eyvind Skaldespilder

oversat

efter Originalens egne Udtryk og Versemaal

ved

Finn Magnusen,

Professor.

(Særskilt Udsyrl af Maanedskriftet Athene.)

Kjøbenhavn.

Trykt hos P. D. Kiøpping.

1 8 1 7.

Forerindring.

Dette mærkelige Digt høves neppe heelt. Håkonars mål var dets oprindelige Titel. Som bekendt findes Originalen i Enorre Sturlesens norske Kongers Historie, S. 161—4, samt 156—7 i den store Kjøbenhavnste Udgaves 1ste Deel. Den sammesteds befindelige danske Oversættelse, er ikke passende til vore Liders Eprog, da det var bleven Oversætteren paalagt at følge det 16de og 17de Aarhundredes Stiil og Skrivemaade. Den giver ei heller rigtigt Begreb om Digterens Udtryk, da hans Omskrivningsmaade tilfidsættes ganske. En ordretttere og læseligere Oversættelse findes i Sandvigs danske Sange af det ældste Tidrum S. 72—79. Min afviger paa nogle Steder fra begge de formeldte; Grundene dertil maatte fremsættes i philologiske Anmærkninger, der ikke passer vel i et Skrift som dette; men i fornødent Fald kan jeg retfærdiggjøre min Fremgangsmaade.

Digtets Metrum er blandet, mod de gamle Skaldes almindelige Bedtægter. Det horer deels til det fjerlede, deels til det ottelede Fornyrdaalag eller gamle Digtets Versemaal (hvorom Læserne kunne eftersee Nordens gamle Digtekunst af Olaffen, S. 49—56, samt 195).

Anledningen til Digtet var denne. Den norske Konge, Hakon (eller Haagen) Adalsteinssoftræ, ellers kaldet den gode, faldt i et Slag mod sine egne Brodersønner, som søgte at bemægtige sig Riget, i Aaret 963. Selv var han bleven kristnet i England, hvor han var opdragen, men hans Underfaatter vare endnu Hedninger, ligesaavel som Forfatteren til dette Digt, hans kæreste Eliald, der søgte her at udtrykke sin Sorg over sin Herres Død, samt at vise sine Landsmænd og Troestorvandre, at han, endskiøndt han var Kristen, var optagen i de Valhalliske Guders Samsund; fordi han havde bestærmet (eller faaet) Hedningernes Helligdomme.

Eyvinds Tilnavn Skáldaspillir fik han af den Aarsag, at man ansaae ham for en saa fortræffelig Digter, at han ved sin Kunst og Berømmelse fordunklede alle samtidige Elialders Værker og Navne. At dette hans Digt er bleven sunget ved Kong Hakons Begravelse, bliver paa en Maade sandsynligt af følgende Fortællinger hos Snorre (L. c. S. 161.).

„Kongens Venner førte hans Lig til Sæheim
 „paa Nordhordeland, opførte der en stor Høi og
 „lagde ham deri med hans hele Rustning og hans
 „bedste Klæder, men intet andet Gods. De tas
 „lede „eller sang“ over hans Grav, efter Hedningernes
 „Elif, og henviste ham til Valhall. Eyvind
 „Skáldaspillir digtede et Qvad om
 „Kong Hakons Fald, og hans herlige Modtagelse i
 „Valhall. — Det kaldes Hakonarmaal og be-
 „gynder saaledes:“

Gøthers Gud udsendte
Gøndul og Skøgul ¹⁾
Konninger at kaare,
Hvo af Yngves Æt ²⁾
Skulde til Ddin fare
Dg i Balhall være.

Biørns ³⁾ Broder de traf
Da Brynien han kasted,
Den kostelige Konge
Krigebanneret fulgte;
Fienderne faldt,
Landserne svunges,
Hilde svæved
Hoi i Etaget.

Hærens Forsamlær
Holmryger opmuntred,

¹⁾ Gøndul, Skøgul og Hilde vare trende af de fornemste Valkyrier.

²⁾ Yngve, en svensk Konge, som forveksles med Guden Freor, var Stamfader til Ynglingerne, en Førstestægt, hvortil begge de stridende Hæres Anførere horte.

³⁾ Saaledes hed en af Kong Hakons Brødre, hvis Drab han nu skulde hævne.

Fyrsters Enebarn
 Foer til Kampen.
 Tapre Nordmænds Folge
 Milde Helt ledsaged
 Under Drengielmen ⁴⁾
 Stod D = Daners Skræl. ⁵⁾

Heltes Anfører
 Harnisk affortes,
 Brynien bortkasted,
 Før til Drab han hasted.
 Han med Landsmænd leged,
 Landet værges skulde,
 Under gylden Hielm
 Stod den glade Konge.

Saa skar da Klingen
 I Konningens Haand,

⁴⁾ Saaledes har ogsaa Gråter oversat i Idunna
 und Hermøde for 1812. S. 91. Kongens Hielm
 har været prydet med Drengiedre.

⁵⁾ Hakon var en Eleggfredson af Harald Haars-
 fager, men fordrev dog sin arubaarne Broder,
 Kong Erik Blodøxe, fra Regieringen. Den
 sidstnævnte og hans Sønnen underkastedes siden, i
 deres Forbringer paa Riget, af de Danske, og disse
 udgjorde nu den første Deel af den angribende Hær.

Krigsvæverens Klæde *)
 Som fløved den Vandet,
 Braged da Brodne,
 Brækkedes Skjolde,
 Rasleb Klang-Ringe ?)
 Mod Rytteres Pande.

Skjolde nedtraadtes
 For Normænds Herfers
 Sværd, og Hovedpander
 Haardsfodebe trykte. *)
 Kamp fra Den toned,
 Konger bestænkte
 Skinnende Skjoldborge
 Med Skarernes Blod.

Bunbers Flamme brændte
 I blodige Saar,

- *) *Bafubr* (Væveren eller Jubileren) et af Odins Navne, staaer egentlig i Originalen; *Pandserec* o. s. v. er hans Klædning.
- ?) Meningen er: Ringebruierne løsnedes eller flistes ad, og sloges mod de faldne eller faldende Rytteres Pander.
- *) Meningen er denne: Hvor Kongen kom frem, faldt Skjoldene; da de traadtes under Fodderne, nedtrykte deres haarde Kande de Faldnes Hovedskaller. Digteren kalder da Skjoldene, paa sin Vis, *haardsfodebe*.

Hellebarber luded
 Mod Hærenes Liv.
 Saar-Elven bruste
 Paa Sværdes Kyst;
 Ved Stordes Strand
 Strømmed Blodet.

Under Skioldes robe
 Himmel de kæmped,
 Vaders Skyer fløi
 I Skoguls Storme;
 Dødes Floder susse
 I Dødens Veir,
 Kæmpers Mængde faldt
 For Klingens Strømme.

Sade da de Fyrster
 Med Sværd udbragne,
 Med skaarne Skiolde
 Og fludte Brynier,
 Glad var ei den Hær i Hu
 Som skulde for Valhall kæmpe. *)

Søndul da sagde,
 Støttet ved Landsen:

*) Eller og (da Ordet Vega bliver her tyetodigt):
 hvis Veie laae til Valhall o; som skulde drage til
 de Dødes Rige.

Mægtigt vorder Gudernes Følge,
 Nu da de Hakon
 Med Heltes Mængde
 Have hiem budet.

Horte det Kongen
 Hvad herlige Valkyrier
 Talte, af Sangere baarne;
 Barsom var deres Færd, ¹⁰⁾
 Hiemprydebe de sade,
 Og lofted de værgende Skiolde.

Hakon sagde:

Hvi deler du Geir-Skøgul ¹¹⁾
 Kampens Lykke saa?
 Thi Seier os Guderne fylde.

Skøgul svarede:

Vi det volde
 Du Marken beholbt,
 Men dine Fiender flyede. ¹²⁾

¹⁰⁾ Digteren synes at antyde Valkyriernes Frygt for at Hakon, som en Christen, kunde vove at forgribe sig paa deres hellige Personer.

¹¹⁾ Efter Ordene: Sværd, eller Spyd-Skøgul.

¹²⁾ Hakon blev vel dødelig saaret, men vandt dog Seier i Slaget, og drev sine Fiender paa Flugten.

Ride vi nu skulde,
 Sang den vældige Skogul,
 Til Guders grønne Egne,
 Ddin at sige,
 At Heræeren kommer,
 For ham selv at see.

Hermod og Brage! ¹⁵⁾
 Sagde Sværdes Gud,
 Gaaer Fyrsten imøde;
 Thi hist en Konge,
 Som Helt berømt,
 Drager til Hallen.

Fyrsten det sagde,
 Kommen fra Slaget,
 Blodbestænket han stod:
 „Dnd i Hu os tykkes

¹⁵⁾ Hermod var Gudernes Sendebud, og soarer for
 — saavidt til Brakernes Hermod. Brage var
 Valhalls ypperste Skjald, samt Digternes og La-
 lernes Gud; han skulde vel modtage Kongen med
 en Hæders-Sang, eller og byde ham velkommen
 med en syndig Tale.

Odin at være,
 Vi hans Tanker fle.“ ¹⁴⁾

„Alle Einherjers
 Fred skal du nyde,
 Modtag blandt Aserne Vægret,
 Fyrstlers Dvervinder!
 Du har inde her
 Dtte Brodre“ — sagde Brage.

„Krigerst Rustning“
 Sagde den gode Konge,
 „Selv vi have vil,
 Hielm og Brynie
 Skal glemmes vel,
 Nyttigt er Sværdet i Nød.“ ¹⁵⁾

Nu det kundgiordes
 Hvor den Konge havde
 Hævdet Helligdomme,
 Da Guder Hakon bade,

¹⁴⁾ Digteren lader Hakon, som Christen, frygte for den fortrønnede Odins Brede.

¹⁵⁾ Efter Ordene: Sværdet er godt at gribe til. Hakon troer endnu ikke Afa, Guderne eller deres Krigere, Einherierne, ret.

Med deres hele Raad,
Være velkommen. ¹⁶⁾

I et lykfsaligt Døgn
Fødes den Konge,
Der elkes som han;
Stedsø hans
Lid med Noes
Vorder erindret.

Før ubunden
Over Folkets Sæder ¹⁷⁾
Fenris - Ulv skal fare,
End en lige god
I ledigt Sted
Koningmand skal komme.

Velstand svinder, ¹⁸⁾
Frænder døe,

¹⁶⁾ Nu maa vel Hakons Nietro forsvinde, da alle Gud-
derne havde bekræftet Brages Forsikking og
Indbydelse.

¹⁷⁾ D. e. over behoede Lande. Fenrisulven skal
de, efter Edda-Læren, slide sig løs i Gudernes
Lusmærke for at ødelægge Verden.

¹⁸⁾ Kan og oversættes: Fæet (eller Dvæget) døer.
Ordet Fæ betydde oprindelig Fæ eller Dvæg, hvori

Land og Marke hærge;

Hakon sidde

Blandt høie Guder; ¹⁹⁾

Dræbdom Folket boier. ²⁰⁾

de ældste Nordboers Rigdom bestod for det meste. Saaledes udledes og det latinske *pecunia* af *pecu*. Endnu have vi i Dansk: Liggendesæ, Dannefæ, Fæmon o. f. v.

¹⁹⁾ Egentlig, efter de Flestes Mening, Hedenfæ, — men heidinn fan og betyde hoi, af heidi Hoide, eller himmelsk af Heid den høie Himmel, (Normernes *alrum*) beslægtet med det tyske heiter; heraf ogsaa Heidr, Høder m. m.

²⁰⁾ Digteren var meget misfornøiet med Hakons Efterfølger, Harald Graafeld, og hans Regjering.

